

האומר פרק שלישי קידושין

עין משפט נר מצוה

כ א מ"י פ"ו מהלכות
 אשות ה"ל יע סמג
 עש"ו נ"ט ט"ז ט"ח ט"ז סמג
 מ ספיק ד'
ב א מ"י פ"ו מהלכות
 יום הלכה 1 סמג
 עש"ו נ"ט נ"ט ט"ז ט"ח ט"ז סמג
 סמג קמג ספיק טו'
ב ב ד מ"י פ"ו מהל'
 אשות ה"ל י ופ"ו
 ה"ל טו טו סמג עש"ו סמ
 ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ספיק
 ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ספיק
 1:
ב ג מ"י פ"ו מהל'
 אשות ה"ל כ ט"ז ט"ז
 ש ספיק ד'
ד ו מ"י ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
 ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
ה ז מ"י פ"ו מהל'
 אשות ה"ל טו טו
 אשות ה"ל טו טו
 ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז ט"ז
ו ט מ"י פ"ו מהל'
 גירושין הלכה כה
 סמג עש"ו נ"ט ט"ז ט"ז ט"ז
 סמג קמג ספיק כ':

תוס' ר"י חוקן (המשך)
 הן שלשים יום, משום
 תוך תפסי קדוש כולם
 ואפילו הם מאה, כשרוא
 דליבטי, כלומר עושה
 ודרות הלבוש מזה ריה
 בין השורות והשלישית
 (תקח מזו ומזו) [מנחה]
 על זה ועל זה]. הולצת.
 דדילמא חזרה הו' ואין גט
 לאחר מיתה ודוקא היא.
 ולא מתייבמת, דדלמא
 תנאה הו', כלומר אם
 אמות ומגורשת היא בזה.
 שירוא הו', והו' מכאן
 דאמר חוקן ממי שיבא
 עליך או שקדשך עד
 שאמרת. (ג) ודפשיטא
 ליה דתנאה הו' מהיום
 אם מתה, תנאה הו'
 ומגורשת. אטו מהיום
 ולדא חזרה הו' יוחנן
 ודא שירוא הו' ולא הו'
 גט כלל, אשתחבה השתא
 מהיום ולאחר ל' יום
 מספקא לן אי תנאה הו'
 אי חזרה הו', ואם קדשה
 אנשים רבים במהיום
 ולאחר עשרים ואחר
 מהיום ולאחר עשרה א"צ
 גט דדלמא תנאה הו' או
 דילמא חזרה הו' משום
 הכי חולצת* ולא
 מתייבמת, וכן נמי במהיום
 ולאחר ל' ונאבד הגט
 בתוך ל'. ולר' יוחנן גבי
 גט לא הו' גט כלל מן
 הדין, ואם תתייבם אין
 בכך כלום, ולגבי קדושין
 צריכה גט מבולס וכן
 בהרי היא מקודשת חוקן
 מפלוני מקודשת.
 ומסתברא דהא מילתא
 אטורא היא ולחומר
 עבדינן, גבי גט פסקין
 כרב והו' ספק ולא
 הו' וחולצת דלמא חזרה
 הו', וגבי קדושין פסקין
 כר' יוחנן שצריכה גט
 מבולס, וגבי הו' את
 מקודשת לי חוקן מפלוני
 מקודשת מספק, יהיה
 דעת ר' יוחנן שפקודשת
 דהא או ספק שאין בזה
 הכרע, דע"כ דגבי גטין
 חוקן ודא הו' דלא הו'
 גט, גבי קדושין אפשר

אפילו מאה תופסין בה, פירוש דהא קונון ומשיירי שזהר
 המקדש ר"ל מעכשיו יתחילו הקידושין ולאחר ל' יום יגמרו
 ופ"י בקונטרס דליכא למימר ׀ דטעם דרבי יוחנן משום דקסבר
 דמספקא ליה אי הלשון משמע תנאה או חזרה דל"כ לא שייך למימר
 ולמיתני לשון תופסין דהא אין קדושין
 תופסין אלא בחמד מהן ואין לא
 ידעין הי יניחו ומספיקא ׀ ׀ לר"ך גט
 מכולו ולישנא דמפוסין משמע
 דסצירא ליה שיש צבולס לד קידושין
 ואם תאמר תאמי אמר"י הכא
 דמקודשת והא אמר לעיל צפ"ק (דף
 1) האומר לנאשה חליך מקודשת לי
 אינה מקודשת ויש לומר דהתם היינו
 טעמא לפי שאין אשה מתקדשת לחלין
 והוא שייך בגוף האשה כלל הכא לא
 שייך בגוף האשה כלום אלא גומרין
 (ט) כולם: ׀ כ' גיטא דמשייר ביה
 לא ב' חזרה. פירש בקונטרס דלא
 הו' גט כרימות כיון דשייר זה ולא
 נהירא דאם כן תקשי ליה מקדושין
 גופייהו דהכי אמר רבי יוחנן אפילו
 מאה תופסין זה כיון דמשיר ללא
 כלום הוא דהא חיתקס הויה ׀ לייצאה׀
 לכך נראה לומר דדולי צבי האי גוונא
 הו' כרימות אלא ה"פ כל גיטא
 דמשיר זה לאו כלום הוא כיון שאינו
 יכול להיות נגמר אלא אחר מיתה
 אינו גט דלין גט לאחר מיתה ה"ה
 בקידושין אס אמר מהיום ולאחר מיתה
 דלינה מקודשת ויכא דלמר מהיום
 ולאחר ל' יום מקודשת דהא קידושין
 תופסין זה אחר ל' דלא לפני ל':
 איכא

אטו מהיום ולאחר מיתה ׀ אם אתה אומר חולצת מתייבמת הכא נמי אם
 אתה אומר חולצת מתייבמת התייבם ואין בכך כלום חששא דרבנן הויה:
בתנאי האומר לאשה הרי את מקודשת לי על מנת שאאתן לך מאתים וזו
 הרי זו מקודשת והויה יתן יעל מנת שאאתן לך מכאן ועד ל' יום נתן לה
 בתוך שלשים מקודשת ואם לאו אינה מקודשת ע"מ שיש לי מאתים וזו
 הרי זו מקודשת ויש לו יעל מנת שאראך מאתים וזו הרי זו מקודשת ויראה
 לה ואם הראה על השלחן אינה מקודשת: **גב'** ׀ איתמר רב הונא אמר
 והוא יתן רב יהודה אמר לכשיתן רב הונא אמר והוא יתן תנאה הו' מקיים
 תנאה ואילו רב יהודה אמר לכשיתן לבי יהיב הו' קידושי השתא מיהא לא
 הו' קידושי מאי בינייהו איכא בינייהו הישפשטה ידה וקבלה קידושין מאחר
 לרב הונא לא הו' קידושי לרב יהודה הו' קידושי ותנן גבי גיטין כי
 האי גוונא ׀ האומר לאשה הרי זה גיטך על מנת שנתני לי מאתים וזו הרי
 זו מגורשת והיא תתן ׀ איתמר רב הונא אמר והיא תתן רב יהודה אמר
 לבשתתן רב הונא אמר והיא תתן תנאה הו' מקיימת תנאה ואולה רב
 יהודה אמר לבשתתן לבי יהיבה ליה הוא דהו' גט השתא מיהא לא הו' גט
 מאי

הוא ספק ל' יוחנן ותפסי בה קדושין אפילו לאחר, לחומר עבדינן ומקודשת מספק ואם בא אחר וקדשת תנא מזה
 ומזה, וכן נראה דעת הר"ם שפסק לר' יוחנן כמי' באישות פ"ו (ה"י) ושם כתב הריא דחוקן מפלוני ותבא שפקודשת
 מספק, ובגורשין פ"ט (ה"ד) כתב שדלמא חזרה הו'. **מתני'**, הרי את מקודשת, בפרוזה או על מנת שאנתן לך מאתים וזו.
גמ', הלכות קדושין חלין למפרע משעה ראשונה ואם קבלה בבתים קדושין מאחר הואיל ונתן לך הו' קדושין,
 מיהו אם מת ולא נתן, קדושין דהא לא הו' ורינה צריכה חליבה שריר לא קיים תנאו, לבשתתן, הו' קדושי מקמי הכי לא
 הו' קדושי, ואם קבלה קדושין מאחר בבתים מקודשת לשני.
 *ולאחר עשרה דלמא תנאה הו' ואין צריכה גט או דלמא חזרה הו' וצריכה גט ומשום הכי חולצת. כצ"ל (ד"ו).

וכא אחר ואמר מעכשיו ולאחר עשרה, וה"ה צבאי ׀ אחר אס קדשה
 סתם הואיל ולא זבא אחר אחריו מה לי ולתנאו אלא סידרה נקט
 ותנאו: אי חזרה הו' דבשרא הו' קידושין, שלא זבא אחר אחריו וגמרו
 קידושין לאחר עשרה ׀: **הי** לישנא משמע תנאה ומשמע חזרה.
 שתי לשונות במשמע יש אומרה בלשון
 תנאי יש אומרה בלשון חזרה ואיכא
 למימר להאי תנאה ולהאי חזרה ותצעי
 גיטא מכל חד וחד דלמא קמה לחזרה
 מכיון וחלו של שני ושני לתנאה
 איכיון ושלו קיימין ואין של ראשון
 ושל אחרון קידושין וצעי גיטא
 מאתנעי ואיכא למימר דקמה תנאה
 ושלו קיימין ואיכא למימר דכולו
 חזרה ושל אחרון לצד קיימין קמ"ל
 דלאו תריוהי משמע מינה אלא
 ספק תנאה ספק חזרה ולי תנאה הו'
 לכולה הו' תנאה ואין לשון חזרה
 כלל ואי חזרה הו' לא הו' ציה לישנא
 דתנאה כלל וממה נפשך אמנעי לא
 הו' קידושין: **אסנדה** לך כו'. דהא
 ליכא למימר טעמא דר' יוחנן משום
 דקסבר שתי לשונות במשמע ומספקא
 ליה לגבי האי גב'כא בתנאה ולגבי האי
 חזרה דאם כן לא שייך למיתני
 תופסין דלין תפיסה אלא בחמד מהן
 ואין הוא דלא ידעין הי יניחו ומקדמני
 תופסין משמע דסצירא ליה שיש זה
 כו' קידושין כלולה: **דשו** נפשייהו
כי שרגא דליבני, המסדר לנשים
 ורמז כולן שוה אינו מסדר ממש וזו
 על זו דל"כ הוי שורה החילונה
 נופלת וחצירתה אחריה אלא מסדר
 תחילה זו אלא זו וחוחר ומסדר עליה
 שורה אחרת ונותן החילונה משוכה
 לתוך כדי שיטאל ריות בתחמונה
 להיות שניה יושבת מקצת עליה ומקצת
 על שאלה ונשאר ריות גס צניה
 להיות נשיות מקצת עליה וכן כולם
 הכל נמי כל אחד מלף מניס זמן
 פנוי לקדושין ותפסו כולן לאוסרה:
חולצת, שמא אינו גט וזקוקה ליבס:
ולא מסייבמת, שמא גט הוא והויא
 לה גרושת אחיו והרי היא לו זכרת
 שאין עליה זיקת ׀ יבוס: **הא** מני רבנן
היא, דמספקא להו אי תנאה אי
 חזרה: **גיטא** דשייר ציה לא כלום
הוא, דרחמנא אמר (דברים כד)

הנהות הב"ח
 (א) ה"ש"י ד"ה אי חזרה
 וכי לאחר עשרה הדין
 קמאי לאו קידושין
 סת' (ב) תוס' ד"ה
 אפילו וכי גומרין
 ק' בבבליה סת':

מוסף רש"י

רב הונא אמר והיה
 תתן, מתי' בעלמא הוא וכו'
 מקיימת לה איננה מילתא
 דמשעת מתי' גיטא הו'
 דכל על מנת מעכשיו הוא
 ועל מנת גט ליקיים
 (גיטין דע).

מוסף תוספות

א. ונ"י טל"ן.
 ב. דאמרין בריש
 המגרש, (גיטין כ"ב) גבי
 חוקן מפלוני וכי.
 סוף הל"ש.

תוס' ר"י חוקן

שלשים יום אינה צריכה
 גט, דברפוש ממה נפשך.
 משמע הכי ומשמע הכי.
 כלומר איכא אינשי דאמרי
 משום תנאה ואיכא דאמרי
 משום חזרה ולמא קמא
 ובתרא אמרי משום חזרה
 ואמצעי משום תנאה,
 נמצא שקדושי אמצעי
 חלו תכף שקדש תובעי
 נמי גיטא מאמצעי, קמ"ל
 דמלוא דפשיטא לה
 דבכולהו אמרי ליה משום
 תנאה [אין משום חזרה,
 הלכך א"צ גט מהאמצעי.
 שמייה דר' יוחנן, פי'
 מקדמא תופסין ודאי לא
 הו' טעמיה דר' יוחנן
 דהא לישנא משמע תנאה
 ומשמע חזרה, ולהא
 טעמא אין הקדושין אלא
 לאחר חזרה וידועים גט
 הוא ומספק צריכה גט
 מבולס, אבל תופסין
 משמע שכל אחר ואחר
 מצא מקום פנוי ויש בו
 צד קדושין לה לאסרה.

וקשיא לן וריכין מצינו קדושין בעולם שלא יפשטו בכולה (קדושי) [אשה] שאם לא קדשה כולה אשה אמר רחמנא ולא
 צניא אשה. משום הכי נהא דקסבר ר' יוחנן שהאומר לאשה הרי את מקודשת לי חוקן מפלוני שפקודשת בבו מספק,
 דע"כ דבגי ט' לא הו' גט, תנא הוא דבעינן כירות אבל הכא קנין בעינן והא איכא, ואנשי דבעי לה רבי אבא ברקא
 המגרש [נטיק בבו], פי' ופשיט דאינה מקודשת אדתיקס הויה לייצאה וכי היכי דגבי גט חזרה מפלוני אינה מגורשת ה"ז
 בקדושין חוקן מפלוני אינה מקודשת, ר' יוחנן לא ס"ל הכי, דה"ו אשכחן לר' יוחנן פרק האי שקדש (לעיל מד, א) דלית
 ליה דיצאה והיא מתה כלל בכל מקום, כדאמרין צווח ריש לקיש ככורכי א ויצאה והיתה לויכא דאשנא ביה, וקאמר ר'
 יוחנן דיצאה דקדמה מעכשיו ולאחר שלשים יום שיר מקום לכל מי שיקדש תוך זה חוקן, כאילו אמר חוקן ממי שיקדשך